

ROZPORZĄDZENIE RADY (UE) 2022/2577**z dnia 22 grudnia 2022 r.****ustanawiające ramy służące przyspieszeniu wdrażania rozwiązań w zakresie energii odnawialnej**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 122 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Wojna napastnicza Federacji Rosyjskiej na Ukrainę oraz bezprecedensowe ograniczenie dostaw gazu ziemnego z Federacji Rosyjskiej do państw członkowskich zagrażają bezpieczeństwu dostaw w Unii i jej państwach członkowskich. Jednocześnie wykorzystywanie dostaw gazu jako broni i manipulowanie rynkami przez Federację Rosyjską w postaci umyślnych zakłóceń w przepływie gazu doprowadziły do gwałtownego wzrostu cen energii w Unii, co nie tylko zagraża gospodarce Unii, ale również poważnie zagraża bezpieczeństwu dostaw. Szybkie wdrożenie rozwiązań w zakresie źródeł energii odnawialnej może przyczynić się do złagodzenia skutków obecnego kryzysu energetycznego poprzez stworzenie obrony przed działaniami Rosji. Energia odnawialna może w znacznym stopniu pomóc przeciwdziałać wykorzystywaniu przez Rosję energii jako broni poprzez zwiększenie bezpieczeństwa dostaw w Unii, zmniejszenie niestabilności na rynku i obniżenie cen energii.
- (2) W ostatnich miesiącach działania Rosji jeszcze bardziej pogorszyły sytuację na rynku, w szczególności przez zwiększenie ryzyka całkowitego wstrzymania w najbliższej przyszłości dostaw gazu z Rosji do Unii, sytuacja ta wpłynęła na bezpieczeństwo dostaw w Unii. Spowodowało to gwałtowny wzrost zmienności cen energii w Unii, przez co latem ceny gazu i energii elektrycznej wzrosły do rekordowo wysokich poziomów doprowadzając do wzrostu cen detalicznych energii elektrycznej, który zgodnie z oczekiwaniami będzie stopniowo znajdować odzwierciedlenie w większości umów konsumenckich i w coraz większym stopniu obciążać gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa. Pogorszenie sytuacji na rynkach energii w znacznym stopniu przyczyniło się do ogólnej inflacji w strefie euro, spowolniając wzrost gospodarczy w całej Unii. Ryzyko to utrzyma się bez względu na jakiegokolwiek tymczasowe obniżenie cen hurtowych i będzie miało jeszcze większe znaczenie w przyszłym roku, jak stwierdzono we wniosku Komisji towarzyszącym komunikatowi Komisji z dnia 18 października 2022 r. pt. „Kryzys energetyczny – wspólne przygotowania, zakupy i ochrona UE”. W przyszłym roku europejskie przedsiębiorstwa energetyczne mogą napotkać poważne trudności z napełnianiem magazynów gazu, ponieważ z uwagi na obecną sytuację polityczną jest bardzo prawdopodobne, że z Rosji do Unii dotrze mniej gazu rurociągowego lub jego dostawy zostaną całkowicie wstrzymane. Ponadto celem na 2023 r., określonym w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1032 ⁽¹⁾ jest zapewnienie 90 % zdolności magazynowania gazu w Unii w porównaniu z 80 % tej zimy. Ponadto nieprzewidziane zdarzenia, takie jak sabotaż gazociągów i inne ryzyka zakłócenia bezpieczeństwa dostaw, mogą spowodować dodatkowe napięcia na rynkach gazu. Dodatkowo perspektywy konkurencyjności europejskich sektorów technologii energii odnawialnej zostały osłabione przez wprowadzone ostatnio w innych regionach świata polityki, które mają na celu zapewnienie wsparcia i przyspieszenie ekspansji całych łańcuchów wartości w zakresie technologii energii odnawialnej.
- (3) W tym kontekście oraz w celu rozwiązania problemu narażenia europejskich konsumentów i przedsiębiorstw na wysokie i zmienne ceny powodujące trudności gospodarcze i społeczne, w celu ułatwienia wymaganego zmniejszenia zapotrzebowania na energię poprzez zastąpienie dostaw gazu ziemnego energią odnawialną oraz w celu zwiększenia bezpieczeństwa dostaw Unia musi podjąć dalsze natychmiastowe i tymczasowe działania w celu przyspieszenia wdrażania rozwiązań w zakresie odnawialnych źródeł energii, w szczególności poprzez ukierunkowane środki, które są w stanie przyspieszyć tempo wdrażania rozwiązań w zakresie energii odnawialnej w Unii w perspektywie krótkoterminowej.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1032 z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2017/1938 i (WE) nr 715/2009 w odniesieniu do magazynowania gazu (Dz.U. L 173 z 30.6.2022, s. 17).

- (4) Te pilne środki zostały wybrane ze względu na ich charakter oraz potencjał do przyczynienia się do rozwiązania sytuacji nadzwyczajnej w sektorze energetycznym w perspektywie krótkoterminowej. W szczególności państwa członkowskie mogą szybko wdrożyć szereg środków z niniejszego rozporządzenia w celu usprawnienia procedury wydawania zezwoleń mających zastosowanie do projektów dotyczących energii odnawialnej bez konieczności wprowadzania uciążliwych zmian w krajowych procedurach i systemach prawnych oraz przy zapewnieniu pozytywnego przyspieszenia wdrażania rozwiązań w zakresie odnawialnych źródeł energii w perspektywie krótkoterminowej. Niektóre z tych środków mają zasięg ogólny, np. wprowadzenie domniemania wzruszalnego, że projekty dotyczące energii odnawialnej leżą w nadrzędnym interesie publicznym do celów odpowiednich przepisów dotyczących środowiska, lub wprowadzenie wyjaśnień dotyczących zakresu niektórych dyrektyw środowiskowych, a także uproszczenie ram wydawania zezwoleń na rozbudowę elektrowni wykorzystujących energię odnawialną poprzez skupienie się na skutkach wynikających ze zmian lub rozszerzeń w porównaniu z pierwotnym projektem. Inne środki są ukierunkowane na konkretne technologie, takie jak znacznie krótsze i szybsze procedury wydawania zezwoleń na instalację urządzeń wykorzystujących energię słoneczną na już istniejących konstrukcjach. Właściwe jest jak najszybsze wdrożenie tych środków nadzwyczajnych i dostosowanie ich w miarę potrzeb, aby odpowiednio sprostać obecnym wyzwaniom.
- (5) Konieczne jest wprowadzenie dodatkowych pilnych i ukierunkowanych środków dotyczących konkretnych technologii i rodzajów projektów, które mają największy potencjał szybkiego wdrożenia i natychmiastowego wpływu na cele, jakimi są ograniczenie zmienności cen i zmniejszenie zapotrzebowania na gaz ziemny bez ograniczania ogólnego zapotrzebowania na energię. Oprócz przyspieszenia procedur wydawania zezwoleń w odniesieniu do urządzeń wykorzystujących energię słoneczną na sztucznych konstrukcjach, w odniesieniu do szybkiego wprowadzenia nowych instalacji wykorzystujących energię odnawialną należy wspierać i przyspieszać wykorzystywanie małych instalacji słonecznych, w tym przez prosumentów energii odnawialnej oraz przez zbiorowych prosumentów, takich jak lokalne społeczności energetyczne, ponieważ są to opcje, które kosztują najmniej, są najbardziej dostępne i mają najmniejszy wpływ na środowisko lub inny rodzaj oddziaływania. Ponadto projekty te bezpośrednio wspierają gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa, które borykają się z wysokimi cenami energii, i chronią konsumentów przed zmiennością cen. Rozbudowa elektrowni wykorzystujących energię odnawialną umożliwi szybkie zwiększenie produkcji energii odnawialnej o najmniejszym wpływie na infrastrukturę sieciową i środowisko, w tym w przypadku tych technologii produkcji energii ze źródeł odnawialnych, takich jak energia wiatrowa, w przypadku których procedury wydawania zezwoleń są zazwyczaj dłuższe. Ponadto pompy ciepła stanowią bezpośrednią odnawialną alternatywę dla kotłów na gaz ziemny i mogą znacznie zmniejszyć zapotrzebowanie na gaz ziemny w sezonie grzewczym.
- (6) Ze względu na pilną i wyjątkową sytuację energetyczną państwa członkowskie powinny mieć możliwość wprowadzenia zwolnień z niektórych obowiązków w zakresie oceny, które zostały określone w unijnych przepisach dotyczących środowiska, w odniesieniu do projektów dotyczących energii odnawialnej oraz magazynowania energii i sieci elektroenergetycznych, które to projekty są niezbędne do włączenia energii odnawialnej do systemu elektroenergetycznego. Aby wprowadzić te zwolnienia, powinny zostać spełnione dwa warunki, a mianowicie projekt znajduje się na wyznaczonym obszarze energii odnawialnych lub sieci przesyłowej, a taki obszar jest poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Ponadto należy przyjąć proporcjonalne środki łagodzące lub, w przypadku gdy nie są one dostępne, środki kompensacyjne w celu zapewnienia ochrony gatunków.
- (7) Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie do procedur wydawania zezwoleń, których data rozpoczęcia przypada w okresie jego stosowania. Ze względu na cel niniejszego rozporządzenia oraz sytuację nadzwyczajną i wyjątkowy kontekst jego przyjęcia, w szczególności biorąc pod uwagę fakt, że krótkoterminowe przyspieszenie tempa wdrażania rozwiązań w zakresie energii odnawialnej w Unii uzasadnia zastosowanie przepisów niniejszego rozporządzenia do będących w toku procedur wydawania zezwoleń, państwa członkowskie powinny mieć możliwość stosowania niniejszego rozporządzenia lub niektórych jego przepisów do będących w toku procedur wydawania zezwoleń, w odniesieniu do których właściwy organ nie podjął ostatecznej decyzji, pod warunkiem że stosowanie tych przepisów zapewnia należyte poszanowanie wcześniej istniejących praw osób trzecich i ich uzasadnionych oczekiwań. Państwa członkowskie powinny zatem zapewnić, aby stosowanie niniejszego rozporządzenia do będących w toku procedur wydawania zezwoleń było proporcjonalne i odpowiednio chroniło prawa i uzasadnione oczekiwania wszystkich zainteresowanych stron.
- (8) Jeden z proponowanych tymczasowych środków polega na wprowadzeniu domniemania wzruszalnego, że projekty dotyczące energii odnawialnej leżą w nadrzędnym interesie publicznym i służą zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu, do celów odpowiednich przepisów Unii dotyczących środowiska, z wyjątkiem przypadków, w których istnieje wyraźne dowody na to, że projekty te mają poważne niekorzystne skutki dla środowiska, których nie można złagodzić ani zrekomensować. Elektrownie wykorzystujące energię ze źródeł odnawialnych, w tym pompy ciepła lub energia wiatrowa, mają zasadnicze znaczenie dla przeciwdziałania zmianie klimatu i zanieczyszczeniu środowiska, obniżenia cen energii, zmniejszenia uzależnienia Unii od paliw kopalnych oraz zapewnienia bezpieczeństwa dostaw w Unii. Uznanie elektrowni wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych, w tym pomp ciepła, za leżące w nadrzędnym interesie publicznym i służące zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu umożliwiłoby takim projektom korzystanie ze skutkiem natychmiastowym, w razie potrzeby, z uproszczonej oceny w odniesieniu do określonych odstępstw przewidzianych w odpowiednich unijnych przepisach dotyczących środowiska. Z uwzględnieniem specyfiki krajowej państw członkowskich należy pozwolić ograniczyć stosowanie powyższego domniemania do określonych części ich terytorium lub do określonych technologii bądź projektów. Państwa członkowskie mogą rozważyć zastosowanie wspomnianego domniemania w swoich odpowiednich przepisach krajowych dotyczących krajobrazu.

- (9) Odzwierciedla to ważną rolę, jaką energia odnawialna może odegrać w dekarbonizacji systemu energetycznego Unii, w zapewnieniu natychmiastowych rozwiązań służących zastąpieniu energii opartej na paliwach kopalnych oraz w zaradzeniu pogarszającej się sytuacji na rynku. Aby wyeliminować wąskie gardła w procedurze wydawania zezwoleń i podczas eksploatacji elektrowni wykorzystujących energię odnawialną, w procedurze planowania i wydawania zezwoleń, przy wazeniu interesów prawnych w poszczególnych przypadkach należy priorytetowo traktować budowę i eksploatację elektrowni wykorzystujących energię odnawialną oraz związany z nimi rozwój infrastruktury sieciowej, przynajmniej w odniesieniu do projektów uznanych za leżące w interesie publicznym. W odniesieniu do ochrony gatunków, priorytet powinien być nadany tylko wtedy, gdy – i w zakresie, w jakim – zostaną zastosowane odpowiednie środki ochrony gatunków przyczyniające się do zachowania lub odtworzenia populacji gatunków we właściwym stanie ochrony oraz gdy na ten cel zostaną udostępnione wystarczające środki finansowe i obszary.
- (10) Energia słoneczna ma podstawowe znaczenie jako źródło energii odnawialnej, aby położyć kres zależności Unii od rosyjskich paliw kopalnych przy jednoczesnej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej. Energia z fotowoltaiki słonecznej, która jest jednym z dostępnych źródeł energii elektrycznej, które kosztują najmniej, oraz technologie energii słonecznej termicznej, które zapewniają ogrzewanie oparte na źródłach odnawialnych po niskich kosztach na jednostkę ciepła, mogą być szybko wprowadzane i przynoszą bezpośrednie korzyści obywatelom i przedsiębiorstwom. W tym kontekście, zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 18 maja 2022 r. zatytułowanym „Strategia UE na rzecz energii słonecznej”, wspierany będzie rozwój odpornego przemysłowego łańcucha wartości energetyki słonecznej w Unii, w tym za pośrednictwem sojuszu przemysłowego na rzecz fotowoltaiki słonecznej, który zostanie uruchomiony pod koniec 2022 r. Przyspieszenie i poprawa procedur wydawania zezwoleń na projekty dotyczące energii ze źródeł odnawialnych przyczynią się do zwiększenia zdolności produkcyjnych Unii w zakresie czystych technologii energetycznych. Obecna sytuacja, a w szczególności bardzo duża zmienność cen energii, wymaga podjęcia natychmiastowych działań, aby zapewnić znacznie szybsze procedury wydawania zezwoleń w celu znacznego przyspieszenia tempa instalacji urządzeń wykorzystujących energię słoneczną na sztucznych konstrukcjach, które są na ogół mniej złożone niż instalacje na gruncie i które mogą szybko przyczynić się do złagodzenia skutków obecnego kryzysu energetycznego, pod warunkiem że utrzymana zostanie stabilność sieci, niezawodność sieci i bezpieczeństwo sieci. Instalacje te powinny zatem korzystać z krótszych procedur wydawania zezwoleń w porównaniu z innymi projektami w zakresie energii odnawialnej.
- (11) Maksymalny termin na procedurę wydawania zezwoleń na instalację urządzeń wykorzystujących energię słoneczną oraz powiązanych z nimi instalacji magazynowania i podłączenia do sieci w istniejących lub przyszłych sztucznych konstrukcjach stworzonych do celów innych niż produkcja energii słonecznej powinien wynosić trzy miesiące. Należy również wprowadzić szczególną derogację od wymogu przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE⁽²⁾ dla tych instalacji, ponieważ jest mało prawdopodobne, by budziły one obawy związane z konkurencyjnym wykorzystaniem przestrzeni lub wpływem na środowisko. Inwestowanie w małe zdecentralizowane instalacje wykorzystujące energię słoneczną w celu stania się prosumentem energii odnawialnej jest dla odbiorców energii jednym z najbardziej efektywnych sposobów obniżania rachunków za energię i zmniejszania ich narażenia na zmienność cen. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyłączenia niektórych obszarów lub konstrukcji z zakresu stosowania tego krótszego terminu oraz tego odstępstwa z pewnych uzasadnionych względów.
- (12) Instalacje do konsumpcji własnej, w tym dla tych zbiorowych prosumentów, takich jak lokalne społeczności energetyczne, również przyczyniają się do zmniejszenia ogólnego zapotrzebowania na gaz ziemny, zwiększenia odporności systemu i osiągnięcia unijnych celów w zakresie energii odnawialnej. Instalacje urządzeń wykorzystujących energię słoneczną o mocy poniżej 50 kW, w tym instalacje należące do prosumentów energii odnawialnej, prawdopodobnie nie będą miały istotnego negatywnego wpływu na środowisko lub sieć i nie budzą obaw co do bezpieczeństwa. Ponadto małe instalacje na ogół nie wymagają zwiększenia zdolności przesyłowej w punkcie podłączenia do sieci. Z uwagi na bezpośrednie pozytywne skutki takich instalacji dla konsumentów oraz ograniczony wpływ, jaki mogą one mieć na środowisko, należy jeszcze bardziej usprawnić mającą do nich zastosowanie procedurę wydawania zezwoleń, o ile nie przekraczają one istniejącej mocy podłączenia do sieci dystrybucyjnej, poprzez wprowadzenie do odpowiednich procedur wydawania zezwoleń zasady milczącej zgody administracyjnej w celu promowania i przyspieszenia wprowadzania tych instalacji oraz umożliwienia rozpoczęcia czerpania z nich korzyści w perspektywie krótkoterminowej. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość stosowania progu niższego niż 50 kW ze względu na swoje ograniczenia wewnętrzne, o ile pozostanie on powyżej 10,8 kW. W każdym przypadku, w trakcie jednomiesięcznej procedury wydawania zezwoleń, właściwie organy lub podmioty mogą odrzucić – poprzez wystosowanie należycie uzasadnionej odpowiedzi – wnioski otrzymane w odniesieniu do takich instalacji ze względów związanych z bezpieczeństwem, stabilnością i niezawodnością sieci.

(²) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz.U. L 26 z 28.1.2012, s. 1).

- (13) Rozbudowa istniejących elektrowni wykorzystujących energię odnawialną ma znaczny potencjał w zakresie szybkiego zwiększenia produkcji energii odnawialnej, umożliwiając tym samym zmniejszenie zużycia gazu. Rozbudowa tych elektrowni umożliwia dalsze wykorzystywanie obiektów o znacznym potencjale w zakresie energii odnawialnej, co zmniejsza potrzebę wyznaczania nowych lokalizacji na potrzeby realizacji projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych. Rozbudowa elektrowni wiatrowych za pomocą bardziej wydajnych turbin pozwala na utrzymanie lub zwiększenie istniejącej mocy przy mniejszej liczbie większych i bardziej wydajnych turbin. Rozbudowa elektrowni wiąże się z dodatkowymi korzyściami, takimi jak już istniejące podłączenie do sieci, prawdopodobnie wyższy stopień akceptacji społecznej oraz wiedza na temat oddziaływania na środowisko.
- (14) Szacuje się, że w latach 2021–2025 zakończy się normalny, wynoszący 20 lat, okres eksploatacji lądowych farm wiatrowych o mocy 38 GW. Likwidacja tych obiektów zamiast ich rozbudowy doprowadziłoby do znacznego zmniejszenia obecnie zainstalowanej mocy wytwórczej energii odnawialnej, co jeszcze bardziej skomplikowałoby sytuację na rynku energii. Natychmiastowe uproszczenie i przyspieszone wydawanie procedur wydawania zezwoleń na rozbudowę elektrowni wykorzystujących energię odnawialną ma kluczowe znaczenie dla utrzymania i zwiększenia mocy wytwórczej energii odnawialnej w Unii. W tym celu niniejsze rozporządzenie wprowadza dodatkowe środki w celu dalszego usprawnienia procedury wydawania zezwoleń mającego zastosowanie do rozbudowy projektów dotyczących energii odnawialnej. W szczególności maksymalny termin sześciu miesięcy mający zastosowanie do procedury wydawania zezwoleń na rozbudowę projektów dotyczących energii odnawialnej powinien obejmować wszystkie istotne oceny oddziaływania na środowisko. Ponadto w każdym przypadku, gdy rozbudowa elektrowni wykorzystującej energię odnawialną lub modernizacja powiązanej infrastruktury sieciowej, która jest niezbędna do włączenia energii odnawialnej do systemu elektroenergetycznego, podlega kontroli lub ocenie oddziaływania na środowisko, powinny one ograniczać się do oceny potencjalnych, znaczących skutków wynikających ze zmiany lub rozszerzenia w porównaniu z pierwotnym projektem.
- (15) W celu promowania i przyspieszenia rozbudowy istniejących elektrowni wykorzystujących energię odnawialną należy niezwłocznie ustanowić uproszczoną procedurę podłączania do sieci, w przypadku gdy rozbudowa takiej elektrowni powoduje ograniczony wzrost całkowitej mocy w porównaniu z pierwotnym projektem.
- (16) W przypadku rozbudowy instalacji słonecznej wzrost wydajności i mocy można osiągnąć bez zwiększania zajmowanej powierzchni. Rozbudowana instalacja nie miałaby zatem innego wpływu na środowisko niż instalacja pierwotna, pod warunkiem że podczas rozbudowy nie zostanie zwiększona wykorzystywana powierzchnia oraz nadal przestrzegane są pierwotnie wymagane środki łagodzące wpływ na środowisko.
- (17) Pompy ciepła są kluczową technologią produkcji energii cieplnej i chłodniczej ze źródeł odnawialnych z energii otoczenia, w tym z oczyszczalni ścieków, oraz z energii geotermalnej. Pompy ciepła umożliwiają również wykorzystanie ciepła i chłodu odpadowego. Szybkie wprowadzenie pomp ciepła, które czerpią z niedostatecznie wykorzystywanych odnawialnych źródeł energii, takich jak energia otoczenia, energia geotermalna i ciepło odpadowe z sektorów przemysłowych i usługowych, w tym centrów danych, umożliwia zastąpienie kotłów na gaz ziemny i inne paliwa kopalne rozwiązaniem grzewczym opartym na energii odnawialnej, przy jednoczesnym zwiększeniu efektywności energetycznej. Przyspieszy to ograniczenie zużycia gazu do celów dostaw energii cieplnej, zarówno w budynkach, jak i w przemyśle. Aby przyspieszyć instalację i wykorzystanie pomp ciepła, należy wprowadzić ukierunkowane krótsze procedury wydawania zezwoleń dla takich instalacji, w tym uproszczoną procedurę podłączania do sieci elektroenergetycznej mniejszych pomp ciepła, o ile nie ma obaw co do bezpieczeństwa, niewymagane są dalsze prace nad podłączeniami do sieci i nie występuje niezgodność techniczna między elementami systemu, chyba że prawo krajowe nie wymaga takiej procedury. Dzięki szybszej i łatwiejszej instalacji pomp ciepła zwiększone wykorzystywanie energii odnawialnej w sektorze ciepłowniczym, który odpowiada za prawie połowę zużycia energii w Unii, przyczyni się do bezpieczeństwa dostaw i pomoże w rozwiązaniu trudniejszej sytuacji na rynku.
- (18) Przy stosowaniu terminów instalacji urządzeń wykorzystujących energię słoneczną, rozbudowy elektrowni wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych oraz wprowadzaniu pomp ciepła, nie powinno się uwzględniać czasu, w którym elektrownie, ich podłączenia do sieci i związana z nimi niezbędna infrastruktura sieciowa są budowane lub rozbudowywane, chyba że czas ten zbiega się z innymi administracyjnymi procedurami wydawania zezwoleń. Ponadto czas trwania etapów administracyjnych niezbędnych do przeprowadzenia znaczącej modernizacji sieci wymaganej do zapewnienia stabilności, niezawodności i bezpieczeństwa tej sieci również nie powinien być uwzględniany w terminach.
- (19) Aby jeszcze bardziej ułatwić wdrażanie rozwiązań w zakresie energii odnawialnej, państwa członkowskie powinny zachować możliwość dalszego skracania terminów procedury wydawania zezwoleń.

- (20) Nadal zastosowanie mają postanowienia Konwencji Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ (EKG ONZ) o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska (zwanej dalej „konwencją z Aarhus”) dotyczące dostępu do informacji, udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, w szczególności postanowienia dotyczące obowiązków państw członkowskich w zakresie udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości.
- (21) Zasada solidarności energetycznej jest ogólną zasadą prawa Unii jak stwierdził Trybunał Sprawiedliwości w swoim wyroku z dnia 15 lipca 2021, w sprawie C-848/19 ⁽³⁾, Niemcy przeciwko Polsce i ma zastosowanie do wszystkich państw członkowskich. Realizując zasadę solidarności energetycznej, niniejsze rozporządzenie umożliwia transgraniczną dystrybucję efektów szybszego wdrażania projektów dotyczących energii odnawialnej. Środki określone w niniejszym rozporządzeniu są ukierunkowane na instalacje produkujące energię odnawialną we wszystkich państwach członkowskich i obejmują szeroki zakres projektów, w tym dotyczących istniejących konstrukcji, nowych instalacji urządzeń wykorzystujących energię słoneczną należących do prosumentów energii odnawialnej oraz rozbudowę istniejących instalacji. Biorąc pod uwagę stopień integracji unijnych rynków energii, każdego rodzaju zwiększenie wdrażania rozwiązań w zakresie energii odnawialnej w jednym państwie członkowskim powinno być korzystne również dla innych państw członkowskich pod względem bezpieczeństwa dostaw i niższych cen. Powinno to pomóc w transgranicznym przepływie energii odnawialnej, aby docierała ona do miejsc, w których jest najbardziej potrzebna, oraz sprawić, by produkowana niskim kosztem odnawialna energia elektryczna była eksportowana do państw członkowskich, w których jej produkcja jest droższa. Ponadto nowo zainstalowane moce wytwórcze energii odnawialnej w państwach członkowskich będą miały wpływ na ogólne zmniejszenie zapotrzebowania na gaz w całej Unii.
- (22) Zgodnie z art. 122 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Rada, na wniosek Komisji, może postanowić, w duchu solidarności między państwami członkowskimi, o środkach stosownych do sytuacji gospodarczej, w szczególności w przypadku wystąpienia poważnych trudności w zaopatrzeniu w niektóre produkty, zwłaszcza w obszarze energii. W świetle ostatnich wydarzeń i niedawnych działań Rosji wysokie ryzyko całkowitego wstrzymania dostaw gazu z tego kraju w połączeniu z niepewnymi perspektywami rozwiązań alternatywnych stwarza znaczne zagrożenie w zakresie zakłóceń w dostawach energii, dalszego wzrostu cen energii i wynikającej z tego dodatkowej presji wywieranej na gospodarkę Unii. W związku z tym konieczne jest podjęcie działań o pilnym charakterze.
- (23) Biorąc pod uwagę skalę kryzysu energetycznego, rozmiar jego skutków społecznych, gospodarczych i finansowych oraz potrzebę jak najszybszego podjęcia działań, niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w trybie pilnym następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Okres ważności rozporządzenia jest ograniczony do 18 miesięcy i zawiera ono klauzulę przeglądową, aby Komisja mogła zaproponować, w razie potrzeby, przedłużenie jego obowiązywania.
- (24) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

Niniejsze rozporządzenie ustanawia tymczasowe przepisy o charakterze nadzwyczajnym mające na celu przyspieszenie procedury wydawania zezwoleń mającej zastosowanie do produkcji energii ze źródeł odnawialnych, ze szczególnym uwzględnieniem konkretnych technologii energii odnawialnej lub rodzajów projektów, które są w stanie w krótkim terminie przynieść przyspieszenie tempa wdrażania rozwiązań w zakresie energii odnawialnej w Unii.

Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do wszystkich procedur wydawania zezwoleń, których data przypada w okresie stosowania niniejszego rozporządzenia oraz pozostaje bez uszczerbku dla przepisów krajowych ustanawiających terminy krótsze niż te przewidziane w art. 4, 5 i 7.

⁽³⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 lipca 2021 r., Niemcy/Polska, C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598.

Państwa członkowskie mogą również stosować niniejsze rozporządzenie do będących w toku procedur wydawania zezwoleń, które nie doprowadziły do podjęcia ostatecznej decyzji przed dniem 30 grudnia 2022 r., pod warunkiem że skróci to procedurę wydawania zezwoleń i zachowane zostaną wcześniej istniejące prawa osób trzecich.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się definicje zawarte w art. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 ⁽⁴⁾. Ponadto stosuje się następujące definicje:

- 1) „procedura wydawania zezwoleń” oznacza proces, który:
 - a) obejmuje wszystkie wydane stosowne zezwolenia administracyjne na budowę, rozbudowę i eksploatację obiektów do celów produkcji energii odnawialnej, w tym pomp ciepła, położonych na tym samym terenie obiektów magazynowania energii, a także aktywów niezbędnych do ich podłączenia do sieci, w tym zezwolenia na podłączenie do sieci i oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli są one wymagane; oraz
 - b) obejmuje wszystkie etapy administracyjne, poczynając od potwierdzenia otrzymania kompletnego wniosku przez właściwy organ i kończąc na powiadomieniu przez właściwy organ o ostatecznej decyzji w sprawie wyniku procedury;
- 2) „urządzenia wykorzystujące energię słoneczną” oznaczają urządzenia przetwarzające energię słoneczną w energię cieplną lub elektryczną, w tym urządzenia wykorzystujące energię słoneczną termiczną i urządzenia fotowoltaiczne.

Artykuł 3

Nadrzędny interes publiczny

1. Planowanie, budowa i eksploatacja obiektów i instalacji produkujących energię ze źródeł odnawialnych, ich podłączenie do sieci, sama powiązana z nimi sieć i aktywa służące do magazynowania energii są uznawane za leżące w nadrzędnym interesie publicznym oraz służące zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu przy wzięciu pod uwagę interesów prawnych w poszczególnych przypadkach, do celów art. 6 ust. 4 i art. 16 ust. 1 lit. c) dyrektywy 92/43/EWG ⁽⁵⁾, art. 4 ust. 7 dyrektywy 2000/60/WE ⁽⁶⁾ i art. 9 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2009/147/WE ⁽⁷⁾. Państwa członkowskie mogą ograniczyć stosowanie tych przepisów do niektórych części swojego terytorium, jak również do niektórych rodzajów technologii lub do projektów o określonych cechach technicznych, zgodnie z priorytetami określonymi w ich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu.

2. Państwa członkowskie zapewniają, co najmniej w odniesieniu do projektów uznanych za leżące w nadrzędnym interesie publicznym, aby w procedurze planowania i wydawania zezwoleń budowa i eksploatacja elektrowni oraz instalacji do produkcji energii wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych oraz rozwój powiązanej z nimi infrastruktury sieciowej były traktowane priorytetowo przy wzięciu pod uwagę interesów prawnych w poszczególnych przypadkach. W odniesieniu do ochrony gatunków poprzednie zdanie ma zastosowanie tylko wtedy, gdy – i w zakresie, w jakim – zostaną zastosowane odpowiednie środki ochrony gatunków przyczyniające się do zachowania lub odtworzenia populacji gatunków we właściwym stanie ochrony oraz gdy na ten cel zostaną udostępnione wystarczające środki finansowe i obszary.

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (przekształcenie) (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

⁽⁵⁾ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

⁽⁶⁾ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

⁽⁷⁾ Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).

Artykuł 4

Przyspieszenie procedury wydawania zezwoleń na instalację urządzeń wykorzystujących energię słoneczną

1. Procedura wydawania zezwoleń na instalację urządzeń wykorzystujących energię słoneczną i położonych na tym samym terenie obiektów służących do magazynowania energii, w tym instalacji słonecznych zintegrowanych z budynkiem i dachowych urządzeń wykorzystujących energię słoneczną, w istniejących lub przyszłych sztucznych konstrukcjach, z wyjątkiem sztucznych powierzchni wodnych, nie może trwać dłużej niż trzy miesiące, pod warunkiem że głównym przeznaczeniem takich konstrukcji nie jest produkcja energii słonecznej. Na zasadzie odstępstwa od art. 4 ust. 2 dyrektywy 2011/92/UE oraz pkt 3 lit. a) i b) załącznika II do tej dyrektywy, osobno lub w związku z pkt 13 lit. a) załącznika II do tej dyrektywy, taka instalacja urządzeń wykorzystujących energię słoneczną jest zwolniona z wymogu, w stosownych przypadkach, dotyczącego ustalenia, czy projekt wymaga oceny oddziaływania na środowisko, lub z wymogu przeprowadzenia specjalnej oceny oddziaływania na środowisko.
2. Państwa członkowskie mogą wyłączyć niektóre obszary lub konstrukcje z zakresu stosowania przepisów ust. 1 ze względu na ochronę dziedzictwa kulturowego lub historycznego lub z przyczyn związanych z interesami obrony narodowej lub ze względów bezpieczeństwa.
3. W przypadku procedury wydawania zezwoleń na instalację urządzeń wykorzystujących energię słoneczną, w tym należących do prosumentów energii odnawialnej, o mocy 50 kW lub mniej, brak odpowiedzi ze strony właściwych organów lub podmiotów w terminie jednego miesiąca od złożenia wniosku skutkuje uznaniem, że zezwolenie zostało wydane, o ile moc tych urządzeń wykorzystujących energię słoneczną nie przekracza istniejącej mocy podłączenia do sieci dystrybucyjnej.
4. W przypadku gdy zastosowanie progu, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, prowadzi do znacznego obciążenia administracyjnego lub ograniczeń w funkcjonowaniu sieci elektroenergetycznej, państwa członkowskie mogą zastosować niższy próg, o ile pozostanie on powyżej 10,8 kW.
5. Wszystkie decyzje wynikające z procedur wydawania zezwoleń, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu są podawane do wiadomości publicznej, zgodnie z istniejącymi zobowiązaniami.

Artykuł 5

Rozbudowa elektrowni wykorzystujących energię odnawialną

1. Procedura wydawania zezwoleń na rozbudowę projektów dotyczących energii odnawialnej, w tym zezwoleń związanych z modernizacją aktywów niezbędnych do ich podłączenia do sieci, w przypadku gdy rozbudowa skutkuje zwiększeniem mocy, nie może przekraczać sześciu miesięcy, łącznie z ocenami oddziaływania na środowisko, jeżeli wymagają tego odpowiednie przepisy.
2. W przypadku gdy rozbudowa nie prowadzi do zwiększenia mocy elektrowni wykorzystującej energię odnawialną o ponad 15 % i bez wpływu na potrzebę oceny potencjalnego wpływu na środowisko zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu, zezwolenia na podłączenie do sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej są wydawane w terminie trzech miesięcy od złożenia wniosku do odpowiedniego podmiotu, chyba że istnieją uzasadnione obawy dotyczące bezpieczeństwa lub istnieje techniczna niezgodność elementów systemu.
3. W przypadku gdy rozbudowa elektrowni wykorzystującej energię odnawialną lub modernizacja powiązanej infrastruktury sieciowej, która jest niezbędna do włączenia energii odnawialnej do systemu elektroenergetycznego, podlega ustaleniu, czy projekt wymaga przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko lub oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 4 dyrektywy 2011/92/UE, takie uprzednie ustalenie lub ocena oddziaływania na środowisko ograniczają się do potencjalnego znaczącego oddziaływania wynikającego ze zmiany lub rozszerzenia w porównaniu z pierwotnym projektem.

4. W przypadku gdy rozbudowa instalacji słonecznych nie wiąże się z wykorzystaniem dodatkowej przestrzeni i jest zgodna z mającymi zastosowanie środkami łagodzącymi oddziaływanie na środowisko ustanowionymi dla pierwotnej instalacji, projekt taki jest zwolniony z wymogu, w stosownych przypadkach, dotyczącego ustalenia, czy wymaga on oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 4 dyrektywy 2011/92/UE.

5. Wszystkie decyzje wynikające z procedur wydawania zezwoleń, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu są podawane do wiadomości publicznej, zgodnie z istniejącymi zobowiązaniami.

Artykuł 6

Przyspieszenie procesu wydawania zezwoleń w odniesieniu do projektów dotyczących energii odnawialnej i powiązanej infrastruktury sieciowej niezbędnej do włączenia odnawialnych źródeł energii do systemu

Państwa członkowskie mogą zwolnić projekty dotyczące energii odnawialnej, a także magazynowania energii i sieci elektroenergetycznych, które to projekty są niezbędne do włączenia energii odnawialnej do systemu elektroenergetycznego z oceny oddziaływania na środowisko na podstawie art. 2 ust. 1 dyrektywy 2011/92/UE oraz ocen w zakresie ochrony gatunków na podstawie art. 12 ust. 1 dyrektywy 92/43/EWG, oraz na podstawie art. 5 dyrektywy 2009/147/WE, pod warunkiem, że dany projekt znajduje się na wyznaczonym obszarze energii odnawialnej lub sieci przesyłowej dla powiązanej infrastruktury sieciowej, która jest niezbędna do włączenia energii odnawialnej do systemu elektroenergetycznego, jeśli państwo członkowskie utworzyło taki obszar energii odnawialnej lub sieci przesyłowej oraz obszar ten jest przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁸⁾. Właściwy organ zapewnia, by na podstawie istniejących danych zastosowano odpowiednie i proporcjonalne środki łagodzące w celu zapewnienia zgodności z art. 12 ust. 1 dyrektywy 92/43/EWG i art. 5 dyrektywy 2009/147/WE. W przypadku gdy te środki nie są dostępne, właściwy organ zapewnia, aby operator wypłacił rekompensatę pieniężną na rzecz programów ochrony gatunków, w celu zapewnienia lub poprawienia stanu ochrony danych gatunków.

Artykuł 7

Przyspieszenie wprowadzania pomp ciepła

1. Procedura wydawania zezwolenia na instalację pomp ciepła o mocy elektrycznej poniżej 50 MW nie przekraczać jednego miesiąca, a w przypadku geotermicznych pomp ciepła – trzech miesięcy.

2. O ile nie ma uzasadnionych obaw co do bezpieczeństwa, niewymagane są dalsze prace nad podłączeniami do sieci i nie występuje niezgodność techniczna elementów systemu, podłączenia do sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej są dozwolone po powiadomieniu odpowiedniego podmiotu w odniesieniu do:

- a) pomp ciepła o mocy elektrycznej do 12 kW; oraz
- b) pomp ciepła zainstalowanych przez prosumenta energii odnawialnej, o mocy elektrycznej do 50 kW, pod warunkiem że moc należąca do prosumenta energii odnawialnej instalacji produkującej energię elektryczną ze źródeł odnawialnych stanowi co najmniej 60 % mocy pompy ciepła.

3. Państwa członkowskie mogą wyłączyć niektóre obszary lub konstrukcje z zakresu stosowania przepisów niniejszego artykułu ze względu na ochronę dziedzictwa kulturowego lub historycznego lub z przyczyn związanych z interesami obrony narodowej lub ze względów bezpieczeństwa.

4. Wszystkie decyzje wynikające z procedur wydawania zezwoleń, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu są podawane do wiadomości publicznej, zgodnie z istniejącymi zobowiązaniami.

⁽⁸⁾ Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.U. L 197 z 21.7.2001, s. 30).

*Artykuł 8***Harmonogram procedur wydawania zezwoleń na instalację urządzeń wykorzystujących energię słoneczną, rozbudowę elektrowni wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych oraz wprowadzanie pomp ciepła**

Przy stosowaniu terminów, o których mowa w art. 4, 5 i 7, nie uwzględnia się następującego czasu, chyba że czas ten zbiega się z innymi etapami administracyjnymi procedury wydawania zezwoleń:

- a) czas budowy lub rozbudowy elektrowni, ich podłączeń do sieci, oraz – w celu zapewnienia stabilności, niezawodności i bezpieczeństwa sieci – powiązanej z nimi niezbędnej infrastruktury sieciowej; oraz
- b) czas trwania etapów administracyjnych niezbędnych do przeprowadzenia znaczącej modernizacji sieci wymaganej do zapewnienia stabilności, niezawodności i bezpieczeństwa tej sieci.

*Artykuł 9***Przegląd**

Najpóźniej do dnia 31 grudnia 2023 r. Komisja przeprowadzi przegląd niniejszego rozporządzenia w świetle rozwoju sytuacji w zakresie bezpieczeństwa dostaw i cen energii oraz potrzeby dalszego przyspieszenia wdrażania rozwiązań w zakresie energii odnawialnej. Komisja przedstawi Radzie sprawozdanie dotyczące głównych ustaleń dokonanych w ramach tego przeglądu. Na podstawie tego sprawozdania Komisja może zaproponować przedłużenie okresu obowiązywania niniejszego rozporządzenia.

*Artykuł 10***Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się przez okres 18 miesięcy od jego wejścia w życie.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 22 grudnia 2022 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
M. BEK